

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ТНПУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира ГНАТЮКА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

30 квітня 2026 року

УДК 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету менеджменту, економіки і природничо-технологічної освіти РДГУ (протокол №7 від 26 травня 2026 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (30.04.2026 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Г.Р. Гавришак, О.А. Герасименко, Ю.В. Фещук, Н.В. Симонович, Н.В. Дупак, О.І. Шурин, В.М. Трофімчук, Л.С. Хилько. Рівне: РДГУ, 2026. 94 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 30 квітня 2026 року на кафедрі технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки РДГУ спільно з працівниками Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка та Рівненського міського центру творчості учнівської молоді.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 25 травня 2026 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, ТНПУ,
РМЦТУМ, 2026

УДК 378.016:[373.5.011.3-051:331]

*Олександр ГЕРАСИМЕНКО,
канд. історичних наук, доцент, доцент кафедри
технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки,
Рівненський державний гуманітарний університет
(м. Рівне, Україна)*

**ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ
«ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА» В СИСТЕМІ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ:
ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЗМІСТУ ТА
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКЛАДАННЯ**

Постановка проблеми. У сучасних умовах ринкової економіки, цифрової трансформації виробництва та євроінтеграційних процесів значно зростають вимоги до економічної компетентності фахівців будь-якого профілю, зокрема й учителів технологій. Майбутній педагог має не лише навчати учнів технічних та технологічних операцій, а й формувати в них економічне мислення, розуміння принципів ефективної організації праці, управління якістю, нормування трудових процесів та основ підприємницької діяльності. Водночас аналіз освітніх програм підготовки вчителів технологій свідчить про недостатню увагу до економічного складника фахової підготовки, що актуалізує потребу в теоретичному обґрунтуванні змісту та пошуку ефективних організаційно-педагогічних умов викладання дисципліни «Економіка та організація виробництва».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі економічної підготовки майбутніх учителів технологій присвячено низку сучасних вітчизняних досліджень. Теоретичне обґрунтування феномену економічної компетентності представлено в працях В.П. Курок та Т.В. Кондратенко, де економічна компетентність трактується як інтегративне утворення, що поєднує знання, вміння, мотиви та досвід економічної діяльності [2, с. 16-18]. Структуру економічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій досліджено Б. Шевелем, який виокремлює когнітивний, операційно-діяльнісний та мотиваційно-ціннісний компоненти [6, с. 78-80], а також обґрунтовує компетентнісний, діяльнісний, аксіологічний та системний підходи до її формування [5, с. 435-438]. В. Проскура, Г. Товканець та Г. Білак підкреслюють роль економічної компетентності у розвитку професійної майстерності педагога та його здатності до проектування освітнього середовища з урахуванням ринкових умов [4, с. 124-126].

Організаційно-педагогічні умови формування економічної компетентності висвітлено в роботі Т.В. Кондратенко, яка доводить ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій у цьому процесі, що забезпечує посилення мотивації студентів та інтеграцію

економічних знань у професійну підготовку [1, с. 158-160].

Відповідно освітньо-професійної програми Рівненського державного гуманітарного університету дисципліна «Економіка та організація виробництва» визначена як складова загальної професійної підготовки, що забезпечує формування економічної та організаційно-управлінської компетентностей майбутніх учителів технологій [3, с. 12-15]. Попри значний науковий доробок, комплексного дослідження, присвяченого саме теоретичному обґрунтуванню змісту та організаційно-педагогічним умовам викладання дисципліни «Економіка та організація виробництва» для майбутніх учителів технологій, недостатньо, що актуалізує потребу в подальших наукових розвідках.

Постановка завдання. У контексті реформування вищої педагогічної освіти та посилення вимог до практико-орієнтованої підготовки фахівців виникає необхідність оновлення змісту та методики викладання дисциплін економічного спрямування. У цій роботі ми пропонуємо власне бачення теоретичного обґрунтування змісту та організаційно-педагогічних умов викладання освітнього компонента «Економіка та організація виробництва» в системі підготовки майбутніх учителів технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Учитель технологій відіграє ключову роль у формуванні в учнів не лише технічних навичок, а й економічної культури, здатності раціонально організувати власну діяльність, оцінювати ефективність виробничих процесів, дотримуватися вимог охорони праці та стандартів якості. Саме тому засвоєння змісту дисципліни «Економіка та організація виробництва» є важливим складником фахової підготовки здобувачів вищої освіти.

Дисципліна «Економіка та організація виробництва» виступає одним з ключових компонентів освітньо-професійних програм спеціальності 014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» / «Середня освіта (Технології)» Рівненського державного гуманітарного університету [3].

Метою викладання є формування у здобувачів інтегрованої системи знань про економічне функціонування сучасних виробничих систем. Основними завданнями є: оволодіння економічною термінологією; засвоєння принципів організації виробництва; формування знань з управління розробкою нових продуктів; набуття компетентностей у сфері менеджменту якості, стандартизації та сертифікації; опанування методів нормування праці та основ охорони праці.

Методична організація дисципліни структурована за логіко-технологічною послідовністю, що охоплює чотири змістові доміанти. *Суб'єктно-структурний базис* (теми 1-2) передбачає вивчення підприємства як цілісної бізнес-єдиниці, аналіз виробничої інфраструктури та формування розуміння архітектоніки виробничих процесів. *Інноваційно-проектний цикл* (теми 3-4) спрямований на опанування алгоритмів технологічної підготовки виробництва нових продуктів, інтеграцію стратегічного та операційного планування в контексті проектного менеджменту. *Контрольно-регулятивний*

вектор (теми 5-6) забезпечує формування компетенцій у сфері менеджменту якості, стандартизації та сертифікації, що є критично важливим для забезпечення конкурентоспроможності результатів праці. *Ергономіко-захисний аспект* (теми 7-8) охоплює нормування праці та організацію систем безпеки, що дозволяє майбутньому вчителю збалансувати економічну ефективність із соціально-етичними нормами охорони праці.

Для забезпечення системного засвоєння теоретичного матеріалу та формування стійких практичних навичок розроблено комплекс навчально-методичного супроводу. До кожної теми дисципліни створено цикл мультимедійних презентацій, які структуровано відповідно логіко-технологічної послідовності викладу матеріалу, що сприяє системності сприйняття та полегшує самостійне опрацювання тем здобувачами освіти.

Освітній компонент «Економіка та організація виробництва» інтегровано до системи електронного навчання Moodle, яка виступає платформою для організації аудиторної та позааудиторної роботи студентів. У межах Moodle-курсу до кожної теми розроблено тестові завдання, призначені для поточного контролю знань, самодіагностики студентами рівня засвоєння навчального матеріалу та оперативного зворотного зв'язку. Крім того, сформовано комплекс тестових завдань для підсумкового контролю, що охоплює всі змістові домінанти дисципліни і дозволяє об'єктивно оцінити рівень сформованості інтегральної компетентності майбутніх учителів технологій. Використання інструментів Moodle забезпечує індивідуалізацію освітньої траєкторії, автоматизацію оцінювання та розвиток навичок самостійної роботи студентів в умовах цифрового освітнього середовища.

Практична складова дисципліни реалізується через вісім тематичних блоків, кожен з яких містить план заняття, питання для обговорення та розрахункові задачі. Перший блок присвячено аналізу підприємства як економічного суб'єкта: студенти вивчають організаційну та виробничу структуру, інфраструктуру підприємства, виконують розрахунки виробничої потужності та оборотних фондів. Другий блок охоплює типи та методи організації виробництва: розрахунок такту потокової лінії, кількості робочих місць, швидкості руху конвеєра. Третій та четвертий блоки формують компетентності з організації підготовки виробництва нових виробів: розрахунок економічного ефекту, оптимізація розміщення виробництва, побудова мережевих моделей та сіткове планування. П'ятий та шостий блоки спрямовано на управління якістю, стандартизацію та сертифікацію: студенти розраховують інтегральні показники конкурентоспроможності продукції, визначають придатність деталей за граничними розмірами. Сьомий блок присвячено технічному нормуванню праці: складання балансу робочого часу, розрахунок коефіцієнтів завантаження та втраченого робочого часу. Восьмий блок формує знання з охорони праці: розрахунок рівнів шуму, освітленості, концентрації шкідливих речовин та аналіз правових ситуацій за нормами КЗпП України. Така структура забезпечує поступове ускладнення матеріалу

та формування здатності майбутніх учителів технологій самостійно розв'язувати економіко-організаційні завдання.

Освітній процес реалізується через поєднання лекційних та практичних занять (загалом 90 годин, 3 кредити ECTS) із домінантою самостійної проєктної діяльності. Особливе місце займає індивідуальне науково-дослідне завдання у формі інформаційного проєкту, де студенти моделюють повний цикл створення продукту – від економічного обґрунтування до розробки системи контролю якості. Виконуючи ІНДЗ, здобувачі освіти набувають здатності самостійно розробляти технологічну документацію, аналізувати організаційно-економічні показники, виявляти резерви виробництва та обґрунтовувати практичні рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Така організаційно-педагогічна структура дозволяє формувати у студентів інтегральну компетентність у розв'язанні складних спеціалізованих задач середньої освіти, здатність до підприємницької ініціативи, що транслюється учням через призму сталого розвитку та верховенства права, а також навички системного менеджменту, необхідні для організації роботи шкільних майстерень на засадах сучасної економічної доцільності. Вивчення дисципліни надає майбутнім учителям технологій унікальну перевагу – можливість не лише навчати учнів технологічним процесам, але й забезпечувати формування в них економічного мислення, розуміння ефективності, якості, нормування праці та проєктного менеджменту.

Висновки з даного дослідження. Вивчення дисципліни «Економіка та організація виробництва» надає майбутнім учителям технологій ґрунтовні теоретичні знання та практичні навички, необхідні для успішної професійної діяльності. Запропонована логіко-технологічна структура дисципліни, що охоплює суб'єктно-структурний базис, інноваційно-проєктний цикл, контрольню-регулятивний вектор та ергономіко-захисний аспект, дозволяє сформувати в здобувачів освіти цілісну систему економічних компетентностей. Ці знання та вміння забезпечують здатність майбутніх педагогів ефективно організовувати освітній процес з технологій, формувати в учнів економічну культуру й готувати їх до свідомого вибору професії та підприємницької діяльності у сфері виробництва і послуг.

Список використаних джерел

1. Кондратенко Т. В. Інформаційно-комунікаційні технології у формуванні економічної компетентності майбутніх учителів технологій у процесі фахової підготовки. *Молодий вчений*. 2018. № 8 (60). С. 157-161.
2. Курок В. П., Кондратенко Т. В. Феномен економічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій у педагогічній теорії. *Педагогічні науки. Зб. наукових праць*. 2019. Випуск LXXXIX. С. 16-21.
3. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / розроб. :

- Н. В. Сімонович, С. В. Лісова, Ю. В. Фещук, О. І. Шурін. Рівне: РДГУ, 2024. 23 с. URL: https://www.rshu.edu.ua/images/osvitni_programi/2024/op_2024_bak_014_10_so_tnt.pdf (дата звернення: 15.04.2026)
4. Проскура В., Товканець Г., Білак Г. Економічна компетентність у розвитку професійної майстерності майбутнього педагога. *Економічний простір*. 2024; (190), С. 122-127.
 5. Шевель Б. Методологічні підходи до формування економічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій. *Суспільство та національні інтереси*. 2024; 5(5). С. 432-441.
 6. Шевель Б. Структура економічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. 2023; (73). С. 78-82.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.</i> Освітній компонент «Економіка та організація виробництва» в системі підготовки майбутніх учителів технологій: теоретичне обґрунтування змісту та організаційно-педагогічні умови викладання.	3
<i>Дороніна А.</i> Формування дизайнерського мислення вихованців у гуртку бісероплетіння як складова технологічної освіти.	8
<i>Дупак Н., Лісова С.</i> Якість професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи як головний пріоритет навчання у вищому навчальному закладі.	11
<i>Дупак Н., Мельник (Копняк) К.</i> Формування творчих здібностей учнів старших класів на заняттях з предмету «Технології».	14
<i>Івашко О., Лешкевич М.</i> Впровадження систем автоматизованого проектування (CAD) у процес підготовки фахових молодших бакалаврів технічного профілю.	17
<i>Козіброда С., Білик О.</i> Етапи розробки методики навчання веб-прототипування в умовах цифровізації фахової передвищої освіти.	20
<i>Козяр М., Фещук Ю.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутнього вчителя технологій у цифровому освітньому середовищі.	24
<i>Куришко К.</i> Інноваційні підходи до застосування методів перетворювальної діяльності на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.	27
<i>Лісова С., Дупак Н.</i> Теоретичні основи підготовки майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності.	34
<i>Лісова С., Дуць А.</i> Проектна діяльність як основа формування технологічної компетентності здобувачів освіти у 6-му класі на уроках з технологій.	38
<i>Лісова С., Лаврюк О.</i> Теоретичні аспекти розвитку творчих здібностей в учнів старших класів на заняттях технологій.	40
<i>Мазур І.-С., Андруневчин М.</i> Графічний аналіз візуального вебконтенту у підготовці студентів фахових коледжів.	44
<i>Неплюхіна Н.</i> Проблеми та перспективи графічної підготовки майбутніх фахівців автотранспортної галузі.	47
<i>Сасюк З.</i> Інтеграція засобів AUTOCAD у процес викладання нарисної геометрії при побудові перерізів і розгортки багатогранників.	50
<i>Симонович Н.</i> Формування підприємницької компетентності у майбутніх фахівців сфери обслуговування.	58
<i>Симонович Н., Кроль О.</i> Адаптація підготовки вчителя технологій до умов нової української школи (НУШ).	61
<i>Трофімчук В., Барсуков В.</i> Теоретичні та психофізіологічні аспекти формування навичок безпечної праці з інструментами на уроках технологій.	64

Трофімчук В., Коваль Д. Структурні компоненти технологічної компетентності учнів 8-9 класів у процесі вивчення предмета «Технології».	67
Фещук Ю., Воят А. Теоретичні аспекти формування правової свідомості старшокласників у контексті технологічної освіти.	70
Фещук Ю., Глабець А. Дидактичний потенціал 3D-друку у процесі розвитку технічного мислення старшокласників.	73
Фещук Ю., Гусар Ю. Теоретичні засади застосування стандартів ISO у процесі навчання технологій учнів 10-11 класів.	76
Фещук Ю., Никончук А. Теоретичні засади розвитку фінансової грамотності учнів старших класів на уроках технологій.	79
Шурин О. Оптимізація змісту і форм професійної підготовки фахівців технологічної освітньої галузі в контексті імплементації освітніх реформ.	83
Шурин О., Яковлев А. Теоретичні засади формування екологічної компетентності учнів 7-8 класів на уроках технологій засобами проєктів із вторинної переробки матеріалів.	87
Яловенко Л. Цифровізація графічної підготовки та дизайну в професійній освіті як інструмент євроінтеграції.	90

ТПОЦБ

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(30 квітня 2026 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Галина Романівна Гаврищак,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Юрій Вікторович Фецуц,
Наталія Василівна Симонович,
Надія Василівна Дупак,
Олена Іванівна Шурин,
Володимир Миколайович Трофімчук,
Любов Степанівна Хилько*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 19.03.2026 р. Підписано до друку 26.05.2026 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк струменевий. Ум. друк. арк. 6,21. Обл. вид. арк. 4,55.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)

